

semm cum că ar dori să afle de ce se supun regulilor.

Iată scena sinuciderii Margaretei Aldea. Dormitorul în care boaleste este mobilat cu o oglindă (frontal așezată față de sală) un pat și un fotoliu roșu. Margareta e gălbejită de boală, umblă lăliu și neglijent, e covârșită și adusă de spate. Apar Georges și lanache Duduleanu care îi pun în față alternativa : ori va naște copilul și va muri, ori jertfește copilul pentru propria sa viață. Apar „Gaițele“ care vor încerca să o convingă de binefacerile renunțării la copil, punind-o în fața unei realități oribile : iubitul ei soț o înșeală. Scrisoarea de dragoste către Wanda îi sugerează și soluția sinuciderii. Ei bine, această scenă se desfășoară sub semnul stupidului. Tot ce se întâmplă e stupid : și dragostea bolnăvicioasă a Margaretei pentru Mircea, și devotamentul ei pe care-l vrea împins pînă la sacrificiu și întâmplătoarea combinație sentimentală dintre Wanda și Mircea. Sinucideria ei este stupidă pentru că toate lucrurile care o premerg se înlănțuie logic, dar într-o logică bolnăvicioasă. De altminteri Margareta este vâstarul veșted al familiei Duduleanu, un accident care rupe tradiționala descendență și succesiune de femei inconștiente și roditoare ca grădina de periferie. Margareta devine în spectacolul lui Manea personajul principal. Virtuțile acestei noi ipostaze a personajului Margareta sînt datorate bunei interpretări a actriței Cornelia Cherteș. Piesa „Gaițele“ nu mai este nici comedie nici melodramă. Devine o tragedie căreia îi este refuzată recunoașterea. Regizorul Aurel Manea pune astfel în evidență tocmai esența teatrului boulevardier : actul III devine în spectacolul său o nesfîrșită încordare, un oboșitor efort depus de personaje pentru a ieși de sub zodia tragicului : ritualul parastasului de 40 de zile pare instinctiv transformat de către familia îndurerată într-o tristă sărbătoare burlescă. Wanda va fi refuzată de Mircea Aldea. Ea este pricina sinuciderii Margaretei, dar muștrările de conștiință își găsesc consolarea : un helfer de cartier cu pălărie, concheleri negri și balonseide cu guler ridicat, răspunde provocatoarei țigări pe care Wanda o întinde spre a-i fi aprinsă, scăpărînd un nesfîrșit număr de bețe de chibrit care se sting ațîțător în drumul de la cutie la țigară. Cortina cade. Muzică de bilci asurzitoare.

Aurel Manea clădește — totuși — un spectacol tonic : subtila trecere de la tragic la comic este obținută prin interferare : scenele tragicului conțin germeii comicului, scenele comice generează potențele tragicului. Spectacolul este o excelentă descifrare regizorală : operație care pune în evidență dimensiunile concrete ale textului.

Încă un spectacol în care Aurel Manea își pune instrumentarul regizoral în slujba textului.

Paul-Cornel Chitic

**Teatrul Maghiar de Stat
din Sf. Gheorghe**

CURCUBEUL ÎNȘELĂTOR

de Aron Tamasi

Cele trei spectacole ale colectivului din Sf. Gheorghe prezentate la București — cartea de vizită a teatrului astăzi —, au la bază texte extrem de diverse ca stil și modalitate artistică. S-ar zice că teatrul dă dovadă de un eclectism deliberat de opțiune repertorială, atitudine corespunzătoare atât necesităților spectatorilor cît și colectivului ; din acest punct de vedere Teatrul din Sfintu Gheorghe a procedat cinstit, prezentîndu-ne adevărata sa față, cu rezultatele unei munci în care se văd clar maximele și minimele.

Primul spectacol, *Curcubeul înșelător* — are la bază textul unui cunoscut scriitor maghiar, născut pe meleagurile secuiești, Tamasi Aron.

Piesa, în care se pot descifra ecourile unor proze mai vechi ale autorului, este o tragicomedie de bună construcție dramatică, cu eroi bine conturați, cu acțiune densă și cursivă, deși autorul nu este ferit de tentația unei „recuzite“ spectaculoase sau a unor scene de comedie după rețete. Dar textul trăiește mai ales prin autenticitatea cu care prezintă lumea satului de altădată, cu gospodarul energic, ce-și conduce cu mină de fier gospodăria și familia, cu figurile pitorești ale unor bătrîni, sau tipuri ca hitrul fierar Duka și guraliva lui soție, Viola, negustorul Tihád sau domnul Virág, fost plutonier de jandarmi, Fecske, poștașul năzdrăvan și cu alții încă, eroi plini de farmec, pe care autorul îi descrie amuzîndu-se. Au prea multă viață acești eroi ca să nu fi existat cu adevărat ! Și tocmai aici se dezvăluie Tompa ca veritabil regizor și excelent profesionist, creionînd cu vigoare și meșteșug aceste portrete, dînd acțiunii cursivitate firească și ferindu-se să îngroașe „grand-guignol“-ul scenelor „periculoase“. Într-un agreabil decor funcțional, semnat de Sandor Plugor, au evoluat cîtiva actori de real talent : Csongor Ferenczy (Balint Czintos), Jozsef Király (Samu), Ilona Bokor (Rozsa), Ottília Borbath (Aba și Ibolyka), Imre Dobos (Duka), Gisella Molnár (Viola), Andor Ivan Dengyel (Virág), Sandor Benczedi (Fecske), András Györy (Janos), Ildiko Kudélsz (Berta).